

XI. VLASTNICKÁ, PRÁVNÍ A ORGANIZAČNÍ STRUKTURA HOSPODÁŘSTVÍ ČR

Ke konci roku 2006 byl do registru ekonomických subjektů (dále jen registr) zapsán celkem 2 430 481 podnikatelský subjekt (fyzické osoby s podnikatelským oprávněním, všechny právnické osoby a od roku 2001 i organizační složky státu), z toho bylo 1 796 336 soukromých podnikatelů (podnikajících podle živnostenského zákona nebo zákona o zemědělství včetně samostatně hospodařících rolníků zapsaných i nezapsaných v obchodním rejstříku). Počet soukromých podnikatelů zapsaných v registru průběžně stoupá, v porovnání s koncem roku 2005 byl ve sledovaném období vyšší o 15 190 jednotek.

Údaje v tabulkách o počtu subjektů zapsaných v registru vypovídají o celkovém počtu všech ekonomických subjektů. Nevypovídají však o počtu ekonomických subjektů vyvíjejících činnost v uplynulém období. Údaje o počtu skutečně podnikajících subjektů lze pouze odhadnout. Na základě porovnání údajů s ostatními administrativními registry a na základě výsledků statistických šetření prováděných u nově vzniklých subjektů vyplývá, že z celkového počtu v registru zapsaných ekonomických subjektů vykonává činnost dlouhodobě 50 až 55 % subjektů.

Počet ekonomických subjektů podle právních forem ke konci období

	2004	2005	2006
celkem:	2 352 601	2 388 490	2 430 481
z toho: právnické osoby	466 317	493 256	518 301
z toho: obchodní společnosti	244 537	256 657	270 884
z toho: akciové společnosti	16 403	17 031	18 093
Družstva	13 334	13 839	14 391
státní podniky	803	746	668
Ostatní	207 643	222 014	232 358
soukromí podnikatelé	1 774 264	1 781 146	1 796 336
v tom: živnostníci	1 674 595	1 681 042	1 697 888
samostatně hospodařící rolníci	99 669	100 104	98 448

Soukromí podnikatelé tvoří nejrozsáhlejší část registru - 73,9 %. Z celkového počtu 1 796 336 soukromých podnikatelů převážná většina - 94,5 % podnikatelů - má oprávnění k podnikání podle živnostenského zákona. Jejich počet vzrostl od konce roku 2005 o 16 846 osob, počet zemědělských podnikatelů fyzických osob včetně samostatně hospodařících rolníků se od konce roku 2005 mírně snížil o 1 656 subjektů.

V části registru, týkající se **právnických osob**, jsou neustále rostoucí skupinou obchodní společnosti. Od konce roku 2005 jejich počet vzrostl o 14 227 jednotek. Obdobně se vyvíjela i skupina akciových společností (jako subkategorie obchodních společností). Počet akciových společností se za poslední rok zvýšil o 1 062 subjekty.

Kategorie (právní forma) státních podniků, sledovaná z hlediska postupu privatizace, resp. odstátňování hospodářské sféry, ukazuje na trvalý pokles počtu státních podniků v národním hospodářství. Od konce roku 2005 klesl jejich počet o 78 subjektů.

V družstevním sektoru došlo k menšímu nárůstu počtu družstev. Ke konci sledovaného období jde o přírůstek 552 subjekty proti konci roku 2005. Z celkového počtu družstev tvoří družstva se zemědělskou činností 11,0 %. Nejrozsáhlejší skupinou jsou družstva s činností v oblasti nemovitostí a pronájmu včetně služeb pro podnikání a výzkumu a vývoje (74,3 % subjektů).

Z hlediska činnostní struktury (podle Odvětvové klasifikace ekonomických činností - OKEC) u soukromých podnikatelů převažují činnosti na úseku obchodu (29,3% subjektů) a činnosti v oblasti nemovitostí včetně služeb pro podnikání, výzkum a vývoj (18,0 % podnikatelů). Následují činnosti ve zpracovatelském průmyslu (14,9 % subjektů) a aktivity ve stavebnictví (13,1 % subjektů). Ostatní skupiny činností jsou zastoupeny do 10 %.

U obchodních společností je rozdělení z hlediska zaměření činnosti obdobné. Největší skupinu tvoří společnosti na úseku obchodu (39,1 %), dalšími významnými skupinami jsou společnosti v oblasti nemovitostí a služeb pro podnikání (28,5 %) a společnosti ve zpracovatelském průmyslu (12,2 %).

Počet jednotek podle vybraných OKEČ ke konci období

	2004		2005		2006	
	celkem	z toho pod zahr.kontrolou	celkem	z toho pod zahr.kontrolou	celkem	z toho pod zahr.kontrolou
Celkem	2 352 601	120 770	2 388 490	130 961	2 430 481	140 518
z toho: zemědělství a lesnictví	133 875	1 527	137 515	1 667	137 194	1 773
zpracovatelský průmysl	306 789	10 629	308 665	11 399	308 951	11 948
Stavebnictví	263 657	21 715	269 625	24 083	277 286	26 105
Obchod	657 600	54 154	658 014	56 937	666 156	59 490
činn.v oblasti nemovitostí a služeb pro podnikatele	444 369	26 902	457 911	30 400	474 441	34 247

Počet ekonomických subjektů pod zahraniční kontrolou stále roste, od konce roku 2005 do konce roku 2006 vzrostl o 9 557, od konce roku 2004 do konce roku 2005 vzrostl o 10 191 subjektů. Největší navýšení zde zaznamenaly subjekty, zabývající se činností v oblasti nemovitostí a pronájmu včetně služeb pro podnikání a výzkumu a vývoje (o 3 847 jednotek), což představuje 40,3 % celkového ročního růstu. Dalšími skupinami, u kterých došlo k výraznému zvýšení počtu, jsou subjekty zabývající se obchodem (o 2 553 jednotky) a aktivitami ve stavebnictví (o 2 022 jednotky). Podíl ekonomických subjektů pod zahraniční kontrolou na počtu právnických osob byl v roce 2004 25,9 %, v roce 2005 vzrostl na 26,6%, v roce 2006 opět vzrostl na 27,1%. Z hlediska činnostní struktury převažují u těchto subjektů činnosti na úseku obchodu (42,3 %), dále činnosti v oblasti nemovitostí a služeb pro podnikatele (24,4 %) a činnosti ve stavebnictví (18,6 %).